

Tudományos ülés a fiatalok igazságszolgáltatásáról

A Magyar Kriminológiai Társaság „A fiatalok igazságszolgáltatásának aktuális kérdései” címmel tudományos ülést rendezett 2011. április 28-án az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán. A rendezvénynek az adott különös hangsúlyt, hogy napjainkban a fiatalok igazságszolgáltatása jelentős szervezeti és eljárásjogi változáson megy keresztül.

A tanácskozás első előadását – „A szakszolgálatok szerepe az igazságszolgáltatás rendszerében” címmel – **dr. Kadlót Erzsébet**, a Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága főtanácsadója, a Magyar Kriminológiai Társaság főtitkára tartotta, aki az ülés levezető elnöki teendőit is ellátta. Az előadó hosszabban beszélt az igazságszolgáltatás hatékonysága megítélésének problematikájáról, illetve arról, hogy a bírának milyen ismeretek a birtokában kell lenniük. Ezek közé olyan – látszólag nem súlyponti – tudnivalók is tartoznak, mint például az elkövetők szubkultúrájának ismerete.

Dr. Vasúti András bíró, a Fővárosi Bíróság büntető ügyszakos tanácselnöke a fiatalok büntető igazságszolgáltatásának aktuális kérdéseit tárgyaló előadásában abból a tényből indult ki, hogy a fiatalok elkövetők büntetőügyeiben 2011. szeptember 1-jével megszűnik a fiatalok bírósága kizárólagos illetékessége. Az előadó a fiatalok büntető felelősségre vonásának szigorodó jogszabályi hátterét ismertette hiányolta a nevelő jellegű szankciókat. Az aktuális teendők között felhívta a figyelmet a helyi bírósági bírák oktatására, képzésére, a pedagógus ülnökök szerepére, s hangsúlyozta, hogy az új helyzetben nagy feladat hárul a pártfogókra, a javítóintézetekre és a fiatalok bv. intézeteire.

Dr. Ligeti Miklós, a Belügyminisztérium Statisztikai és Koordinációs Főosztályának helyettes vezetője „A fiatalok büntetőjoga mint önálló szabályozási terület” című előadását történeti visszatekintéssel kezdte, majd statisztikai adatokkal mutatta be a gyermek- és fiatalkori bűnözés helyzetét. Mint elmondta: a 18 év alatti népességben a bűnelkövetők aránya állandó, számuk 2003 és 2010 között 10 és 12 ezer között mozgott. Dominál a vagyoni elleni bűnözés, a súlyos erőszak viszonylag ritka, ugyanakkor megfigyelhető az a tendencia, hogy a fiatalok erőszakosabb bűncselekményeket követnek el. Az erőszakos elkövetők között magas a 12 és 13 évesek aránya. Dr. Ligeti Miklós utalt arra, hogy a gyermekkori agresszivitás kezelésében a jogi eszközök önmagukban aligha lehetnek hatékonyak, s hogy a büntethetőség korhatárának leszállítása csak bizonyos feltételek (pl. a belátás képességének figyelembe vétele) teljesülésével valósítható meg.

A tudományos ülés utolsó előadója **Gyurnik Mária** bv. alezredes, a Fiatalok Bv. Intézete büntetés-végrehajtási osztályvezetője volt, aki bemutatta a tököli intézet sokrétű tevékenységét. A rezsimrendszer ismertetését követően kitért a fiatalok elzárására, amely 2010 augusztusától új feladatként jelentkezett. Beszélt a foglalkoztatás, ezen belül a munkáltatás és az oktatás helyzetéről. Kiemelte, hogy az oktatásban részt vevő fiatalok száma folyamatosan nö-

vekszik. A fegyelmi helyzetről szólva közölte, hogy a fiatalok közötti verekedések, bántalmazások száma az elmúlt három évben csökkent, viszont a bódító-szer-használat nőtt. Gyurnik Mária ezután az intézet szabadidős programjait, valamint a fiatalkorúak reintegrációja érdekében tett erőfeszítéseit ismertette, majd végezetül néhány javaslattal élt. Elmondta például, hogy átmeneti intézetek létrehozásával csökkenthető lenne a visszaesések száma.

Az előadások után számos hozzászólás hangzott el, amelyek közül jelen tudósításban kettőt emelünk ki. **Dr. Lőrincz József** ny. dandártábornok, c. egyetemi tanár megerősítette a tököli törekvések eredményességét, ugyanakkor hozzátette: a fiatalkorúak börtöneinek még volna mit átvenniük a javítóintézetek gyakorlatából, továbbá hangsúlyozta a zárt intézeti neveléssel foglalkozó szakemberek képzésének fontosságát. **Dr. Gönczöl Katalin** egyetemi tanár, a Magyar Kriminológiai Társaság elnöke hozzászólásában arra mutatott rá, hogy azokban a nyugat-európai országokban, ahol 14 év alattiakat is felelősségre vonnak, ez nem azt jelenti, hogy szabadságvesztés-büntetést rónak ki rájuk, hanem speciális intézkedést alkalmaznak velük szemben, és szakemberek foglalkoznak a gyermekekkel.

A tanácskozás **dr. Kadlót Erzsébet** zárszavával fejeződött be, ezt követően az ülés résztvevői – **dr. Vaskúti András** és **dr. Ligeti Miklós** kezdeményezésére – megalakították a Magyar Kriminológiai Társaság fiatalkorú elkövetők kriminológiájával és igazságszolgáltatásával foglalkozó önálló szekcióját.

A szerk.